

Ny hantverksställning

I syfte att underlätta för yrkesarbetare som arbetar från rullställningar har en hantverksställning på hjul med bekväm och säker åtkomst tagits fram. Utvecklingsarbetet har baserats på Arbetsmiljöverkets krav. Ställningen är dessutom konstruerad för enkelt montage och transport.

Bakgrund

Arbetsmiljölföreskrifter syftar till att höja säkerheten men försvårar samtidigt flexibiliteten vid arbeten från ställning. Behovet av anpassning för effektivare och säkrare arbetsplattformar vid invändiga byggnadsarbeten finns inom flera olika yrkesgrupper. Många arbeten kräver till exempel att ställningen flyttas flera gånger om dagen. Samtidigt ska ställningshjulen enligt föreskrifterna låsas upp och låsas igen vid varje förflyttning.

En säker och bekväm åtkomst till arbetsplattformen har varit ytterligare ett av målen i utvecklingen av en ny ställningstyp. Ingen får nämligen befinna sig på ställningen när den förflyttas. Detta innebär att yrkesarbetarna behöver ta sig upp och ner varje gång ställningen förflyttas vilket i sig utgör ett riskmoment och ett upplevt arbetsmiljöproblem.

Bild 2: Bekväm och säker åtkomst till plattform (Rönemarks Undertak)

Syfte och Genomförande

Syftet med projektet har varit att ta fram och testa en prototyp av en hantverksställning som är anpassad till de nya kraven i AFS Ställning 2013:04. De huvudfrågor som projektet har haft att lösa har varit:

- låsning av hjulen på ett för montörerna arbetsmiljöriktigt sätt
- tillträdesvägen upp på plattformen ur bekvämlighets-, belastnings- och säkerhetssynpunkt

Med stöd av SBUF har arbetet har bedrivits av Rönemarks Undertak AB i samråd med expertis inom tillverkning och produktion.

Bild 3: Med stöd av SBUF har arbetet bedrivits av Rönemarks Undertak AB i samråd med Zarges AB i egenskap av expert inom tillverkning och produktion.

Bild 4: Ställningshjulet låses med pedal. Upplåsning via koppling till handledarens förlängning och stödben (till höger i bild).

Resultat

Projektet har resulterat i en produktionsfärdig hantverksställning, inklusive tillverkningsunderlag.

- Hjulfrågan löstes via två separata låsningsfunktioner
- Tillträdesvägen löstes med en låglutande trappa med djupa trappsteg.

Ställningen på cirka 54 kg består av följande delar och funktioner:

- Fällbar ram och trappa för enkel transport
- Trappa med 45° graders lutning, och djupa trappsteg för bekväm och säker åtkomst
- Flyttbar plattform som enkelt kan flyttas mellan tre olika höjder
- Skyddsräcke på tre sidor
- Horisontellt stag för stabilitet
- Stabila handledare kopplade till hjullås
- Hjul med snabbblåsning och upplåsning via handledare

Slutsatser

Arbetsmiljökraven förändras och arbetsutrustningen måste anpassas därefter. Nya krav på säkerhet kan ibland innebära nya risker och problem att lösa. Det kan då löna sig att se över arbetsrutiner, planering och hjälpmedel. Projektet visar att genom att kombinera beprövade lösningar med nytänk går det att skapa nya, effektiva och säkrare hjälpmedel utan att göra avkall på ekonomiska faktorer. Tvärtom kan bättre hjälpmedel som hantverksställningen i projektet ge ökad effektivitet i arbetet och lägre skaderisk.

Viktiga erfarenheter från projektet har varit:

- befintliga hjälpmedel kan ha god utvecklings- och förbättringspotential
- det är viktigt att involvera flera aktörer från tillverkare, konstruktörer, entreprenörer och yrkesarbetare i utvecklingsarbetet

Samlad erfarenhet, engagemang och yrkesarbetarnas medverkan har varit viktiga delar för att uppnå en funktionell och samtidigt ekonomiskt hållbar lösning. Även andra arbetshjälpmedel i byggbranschen bedöms ha outnyttjad utvecklingspotential för bättre säkerhet och ergonomi. Projektet har visat att det kan räcka med enkla, men väl genomtänkta modifieringar för att uppnå väsentligt bättre funktionalitet.

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Peter Holmblad, Rönemarks Undertak AB, tel 08-35 25 10, e-post peter.holmblad@ronmarks.se

Litteratur:

- AFS 2013:04 - Ställningar
- Säkra ställningar (Arbetsmiljöverket) www.av.se/dokument/publikationer/bocker/h456.pdf
- Ny hantverksställning för undertaksmontage (av Peter Holmblad, 18 sidor) kan laddas ned från www.sbuf.se under projektnummer 12778.